

เพลงร้อยพรรษา : บทเพลงแห่งศรัทธา*

กัญญรัตน์ เวชศาสตร์**

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เพลงพื้นบ้านโดยทั่วไปนั้นมักมีจุดประสงค์ที่มุ่งความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นหลักโดยเฉพาะ เพลงปี่พาทย์¹ ต่าง ๆ นั้น จะเห็นได้ว่า มีเนื้อหา ทำนอง ลีลา การร้อง และสำนวนภาษาที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานชั้นบานทั้งสน อย่างไรก็ดีตามมีเพลงพื้นบ้านเพลงหนึ่งที่น่าสนใจมาก เพราะมีจุดประสงค์ที่มิได้มุ่งให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่มีจุดประสงค์ที่ผู้ร้องตั้งใจไว้ นั่นคือ ผู้ร้องตั้งใจร้องเพราะมีความศรัทธาในการทำบุญทางพุทธศาสนา เพลง ๆ นี้นี้คือ “เพลงร้อยพรรษา” ซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านของอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

* วิทยาการที่ให้อะเอียดในการร้องเพลงร้อยพรรษา ได้แก่ ลงซู คุณพันธุ (พ่อเพลง) บ้าทองเลื่อน คุณพันธุ (แม่เพลง) และ บ้าเบา เสริมสุข (ลูกคู่)

ครั้งที่ 1 เมื่อวันเสาร์ที่ 26 มิถุนายน 2525 ไปเก็บข้อมูลที่บ้านลงซู คุณพันธุ และบ้าทองเลื่อน คุณพันธุ ณ บ้านเลขที่ 77 หมู่ 2 บ้านทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ครั้งที่ 2 เมื่อวันอังคารที่ 20 กรกฎาคม 2525 เก็บข้อมูลเพลงร้อยพรรษา ในงานนิทรรศการชีวิตไทยในภูมิภาค ซึ่งโครงการภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จัดขึ้น ณ โรงละครอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

ครั้งที่ 3 เมื่อวันเสาร์ที่ 16 และวันอาทิตย์ที่ 17 ตุลาคม 2525 ไปเก็บข้อมูลที่บ้านลงซู และบ้าทองเลื่อน คุณพันธุ ณ บ้านเลขที่ 77 หมู่ 2 บ้านทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

** การศึกษาเพลงร้อยพรรษาดังกล่าว ผู้เขียนได้ใช้วิธีการบันทึกเสียงการร้องเพลงร้อยพรรษาและใช้วิธีการจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เช่น บรรณาคาส ทาท์ และลีลาการร้อง ฯลฯ ของผู้ร้องเพลงร้อยพรรษาคอบคู่ไปด้วย

อนึ่ง ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว นอกจากจะสัมภาษณ์ประวัติส่วนตัว ประวัติความเป็นมาของเพลงร้อยพรรษา ทรรศนะที่มีต่อเพลงร้อยพรรษา และได้บันทึกการร้องเพลงร้อยพรรษาแล้ว ลงซู คุณพันธุ ยังได้อนุเคราะห์จดเนื้อเพลงร้อยพรรษาทั้งหมดที่สามารถร้องได้ให้แก่ผู้เขียน จำนวน 51 เพลง (จะพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสต่อไป) ด้วย ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

1 เพลงที่พ่อเพลงแม่เพลงร้องโต้ตอบกัน เช่น เพลงฉ่อย ลำตัด อีแซว เพลงเหยียบ เพลงเรือ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่เพลงนมจืดประสงคต่างกับเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้เขียนสนใจศึกษาเพลงร้อยพรรษาเพื่อให้ทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเพลง

ประวัติความเป็นมาของเพลงร้อยพรรษานั้นไม่สามารถระบุได้แน่นอนว่ามีมาแต่สมัยใด จากการสัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์² พ่อเพลงร้อยพรรษาตำบลพนมทวน ทำให้ทราบแต่เพียงว่า ตั้งแต่ลุงชูยังเด็กก็เห็นคนรุ่นปู่ย่าตายายร้องเพลงนกันแล้ว

เพลงร้อยพรรษาเป็นเพลงที่ชาวบ้านอำเภอพนมทวนมักจะร้องก่อนวันออกพรรษาในช่วงวันขึ้น 12 ค่ำ เดือน 11 เป็นต้นไปจนถึงวันออกพรรษา คือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 และอาจร้องเลยไปจนถึงแรม 1 ค่ำ เดือน 12 ก็ได้ แต่เดิมเพลงนี้จะร้องก่อนวันออกพรรษาเรื่อยไปจนถึงกลางเดือน 12 ที่เรียกว่า หมดเชตกฐิน³ เพลงร้อยพรรษานี้เป็นเพลงที่มีได้ร้องเพื่อถวายเป็น⁴ แต่เป็นเพลงที่ร้องเพื่อขอบริจาคสิ่งของเงินทองจากชาวบ้านเพื่อนำไปทำบุญหรือถวายวัดในวันออกพรรษา

ขณะที่ร้องเพลงร้อยพรรษานี้ จะมีหัวหน้าคณะซึ่งมักเป็นผู้สูงอายุที่รู้ประเพณีและเป็นพ่อเพลงที่เคยมีประสบการณ์ในการ

ร้องเพลงนี้เป็นผู้รวบรวมชาวบ้านที่สามารถร้องเพลงนี้ได้เช่นกันประมาณ 5-6 คน (ในบางครั้งอาจมี 3 คนก็ได้) ซึ่งได้แก่พ่อเพลง แม่เพลงของตำบลนี้ หรือผู้มีใจรักทางเพลงและมีศรัทธาในการทำบุญ

เมื่อถึงกำหนดวันร้องเพลง คณะเพลงร้อยพรรษาก็จะหาบกระบุง ตะกร้า ตะเวนไปตามบ้านต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เมื่อถึงบ้านใครก็จะร้องเพลงที่หน้าบ้านใดหรือที่หน้าบ้านนั้น เมื่อเจ้าของบ้านได้ยินก็จะนำเงินหรือสิ่งของซึ่งอาจเป็นข้าวสาร ขนมผลไม้ ฯลฯ ออกมาให้ สำหรับอาหารที่รับประทานได้ คณะที่ไปก็จะแจกกันรับประทานในขณะที่ต้องเดินทาง ส่วนสิ่งของที่เหลือและเงินที่ได้ หัวหน้าคณะก็จะรวบรวมนำไปจัดหาสบง จีวร และสังฆาฏิ หรือที่เรียกว่า ผ้าไตร มาถวายพระในลักษณะของการทอดกฐิน ในปัจจุบันความคิดเกี่ยวกับการทำบุญกุศลถวายวัดก็ยังมียู่ และได้ขยายวงกว้างออกไปในลักษณะที่เป็นการรวบรวมข้าวของเงินทองที่ชาวบ้านร่วมทำ

² ดูภาคผนวก

³ สัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์ วันที่ 17 ตุลาคม 2525.

⁴ ผู้ร้องเพลงร้อยพรรษาจะมีอาชีพหลักของตนอยู่แล้วซึ่งได้แก่การทำนาเป็นส่วนใหญ่ แต่บางคนก็ทำอาชีพอื่นเช่นรับราชการ เป็นต้น

บุญมาสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์แก่สังคมด้วย เช่น นำไปสร้างบ่อน้ำ สร้างถนน จัดทำบ้านมอบให้โรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่จุดประสงค์ที่คณะเพลงจะตั้งใจไว้ว่าปีใดจะนำไปทำอะไร

อนึ่ง การบริจาคหรือร่วมทำบุญกับคณะเพลงร้อยพรรษานี้ จะบริจาคหรือทำบุญเป็นสิ่งของหรือเป็นเงินก็ได้ แล้วแต่ศรัทธาของแต่ละบุคคล ดังชู คุณพันธ์ มีความเห็นส่วนตัวว่า “เรื่องให้ของกันก็ดี แต่ถ้ามีเยอะไป เอากลับมาถวายพระไม่ทันก็เสียของเสียประโยชน์ โดยเฉพาะหน้านี้มีขนมเทียน ข้าวต้มผัดมาก หากให้มาเยอะก็ต้องแจกกัน ควรจะเอาเงินที่ซื้อขนมมาทำบุญดีกว่า”⁵

การร้องเพลงร้อยพรรษานี้ นอกจากจะร้องกันในหมู่บ้านของตนแล้ว บางครั้งก็จะเดินทางไปร้องต่างตำบล เป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนกันก็มี ดังเช่น ชาวบ้านจากตำบลพนมทวนไปร้องที่ตำบลห้วยกระเจา ตำบลคอนัว ตำบลคอนมะขาม และชาวบ้านในตำบลเหล่านี้ ก็จะมาร้องเพลงร้อยพรรษาในตำบลพนมทวนเป็นการแลกเปลี่ยนกัน เป็นต้น สำหรับเวลาที่ใช้ในการร้องเพลงนี้ แต่เดิมมักร้องในเวลากลางคืน เพราะ

เวลากลางวันชาวบ้านไปทำไร่ทำนาทั้งหมด หากไปร้องก็ไม่พบใคร ในปัจจุบัน การร้องเพลงร้อยพรรษาได้เปลี่ยนมาร้องในเวลากลางวันบ้างถ้าไปร้องต่างหมู่บ้าน หรือไปร้องตามโรงเรียนต่าง ๆ

การแต่งตัวในขณะไปร้องเพลงร้อยพรรษานี้ โดยมากจะแต่งตัวอย่างธรรมดา มักใช้เสื้อผ้าเก่า ๆ สวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาว เพื่อกันยุงและแมลงกลางคืน และจะสวมหมวกด้วย ทั้งนี้เพื่อกันน้ำค้างหรือกันฝน เพราะหน้าฝนยังตกอยู่ โดยปกติในการร้องเพลงร้อยพรรษา นอกจากจะมีการหากระบุง กระจ่า เพื่อนำไปใส่สิ่งของที่ชาวบ้านทำบุญแล้ว ผู้ไปร้องเพลงมักจะถือไม้เท้าไปด้วย ทั้งนี้เพราะในสมัยก่อนยังไม่มีไฟฟ้า ยิ่งดึกก็ยังไม่มီးแสงไฟ ดังนั้นจึงต้องใช้ไม้เท้าค้ำทางและใช้ไม้เท้าป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่ข้างทาง เช่น กิ้งก่า งู เป็นต้น ดังชูล้ำว่า บางครั้งใช้ไม้เท้าค้ำคางยื่นร้องเพลง หรือไม่ก็ใช้ไม้เท้าค้ำคางยื่นหลับไปก็มี ทั้งนี้เพราะในตอนดึกจะอ่อนเพลียและง่วงนอนมาก

ด้านชื่อเพลงนั้น ดังชู คุณพันธ์ สันนิษฐานว่าที่เรียกว่า “ร้อยพรรษา” ก็น่าจะเป็นเพราะเวลาเข้าพรรษาจะมีญาติโยมเอาของ

⁵ สัมภาษณ์ ดังชู คุณพันธ์ วันที่ 16 ตุลาคม 2525.

ถวายพระก็อาจหมดหรือร่อยหรอไป ดังนั้นชาวบ้านจึงไปร้องเพลงเพื่อนำสิ่งของเงินทองมาทำบุญถวายเพิ่มเติมของที่ร่อยหรอไป นอกจาก^๕ลุงชู คุณพันธ์ ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า คำว่า “ร่อย” น่าจะมาจากคำเต็มว่า “ร่อยหรอ” การที่เหลือแต่เพียงคำว่า “ร่อย” ก็เพราะเป็นความเชื่อของชาวบ้านทั่วไปที่ไม่อยากพูดสิ่งที่ไม่ดี เช่นคำว่า ไข้ฉิบหาย ชาวบ้านไม่อยากพูดเพราะกลัวจะเป็นไปตามที่พูด คำว่า ร่อยหรอ ก็เช่นกัน ชาวบ้านไม่อยากจะพูด ดังนั้นเพลง^๕จึงเรียกแต่เพียงสั้น ๆ ว่า เพลงร่อยพรรษา^๖

ลักษณะของการร้องเพลงร่อยพรรษาจะใช้แต่เสียงร้องของพ่อเพลงแม่เพลง และลูกคู่เท่านั้น จะไม่ใช่เครื่องดนตรีประกอบเลย แม้แต่การปรบมือก็ไม่มี ทำนองเพลงที่ร้องจะมีลีลาซ้ำ มีการทอดเสียงยาว ๆ เนิบ ๆ มีการเอื้อนมาก การร้องรับของลูกคู่ซึ่งซ้ำความบางตอนมีลักษณะคล้ายทำนองสวดหรือกล่อมชวนให้เกิดความเคลิบเคลิ้มได้ตามความรู้สึกของผู้ร้องเพลงร่อยพรรษาเอง เห็นว่าเพลง^๕นี้เป็นเพลงเศร้า เป็นเพลงช้า ๆ มาถวายพระ แต่เนื่องจากช่วงเวลาเข้าพรรษาก็นิระยะเวลานานถึง 3 เดือน ของที่เอามา

และให้ความรู้สึกทวิงเว เพลง^๕จึงร้องยาก เพราะมีลีลาที่ไม่สนุกสนานเหมือนเพลงเหย่ยบางคนร้อง ๆ ไปอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ถ้าไม่มีศรัทธาจริง ๆ เพราะจะร้องรับร่อนหรือเร่ง ๆ ไม่ได้ นอกจากนี้ ผู้ที่ร้องเพลงร่อยพรรษานั้นต้องมีความสามารถในการร้องให้เหมาะกับกาลเทศะด้วย จึงจะเป็นที่ประทับใจของเจ้าของบ้าน เช่นหากไปถึงบ้านใดบ้านหนึ่งแล้ว เจ้าของบ้านเปิดประตูออกมาต้อนรับ พ่อเพลงก็ต้องร้องให้สอดคล้องกับความเป็นจริงคือ ต้องร้องเพลงที่มีเนื้อหาว່ว่าเจ้าของบ้านเปิดประตูรับแล้ว ไม่ใช่ร้องเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงเจ้าของบ้านยังไม่เปิดประตูรับ การร้องเพลงไม่เหมาะสมสภาพการณ์ในขณะนั้นย่อมทำให้เจ้าของบ้านเกิดความไม่ประทับใจได้ สำหรับบุคคลที่ลุงชูชักชวนให้ไปร่วมคณะร้องเพลงร่อยพรรษานั้น ลุงชูจะพิจารณาคนที่ไม่ไหวกไหวกส่งเสียงดังหรือทะเล้งตึงตัง ถ้าเดินทางไปตอนกลางคืนที่เป็นเวลาค่ำมาก และชาวบ้านปิดบ้านนอนกันแล้ว คณะของลุงชูก็จะใช้เสียงร้องเพลงน้อยๆ เดียว ไม่เกาะเรียกหรือตะโกนเรียก ทั้งนี้เพราะต้องการให้ชาวบ้านเกิดศรัทธา แต่ส่วนใหญ่

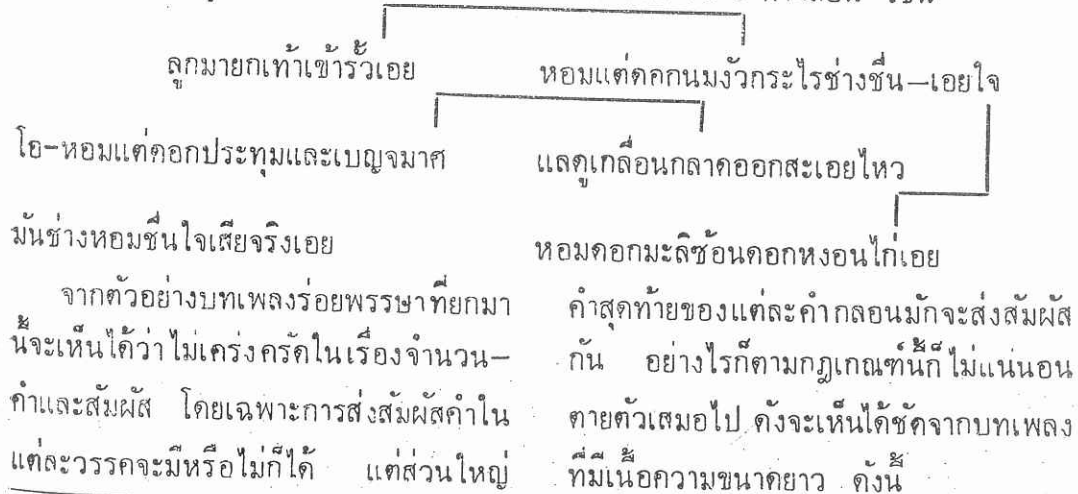
๕ สัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์ วันที่ 26 มิถุนายน 2525.

๖ สัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์ วันที่ 17 ตุลาคม 2525.

ชาวบ้านตื่นเพราะสุนัขเห่า⁸

จากประสบการณ์ของลุงชูในการไปร้องเพลงร่ายพรราชาพบว่า บางบ้านที่ชอบฟังเพลงนี้เขาจะต้อนรับดีมาก คือ เอาเสื่อมาปูเอาของที่จะทำบุญมาวาง แต่ยังไม่มอบให้คณะเพลงต้องร้องไปเรื่อย ๆ จนกว่าเจ้าของบ้านจะมอบของให้ ถ้าบ้านใดทำเช่นนั้นแสดงว่าบ้านนั้นรู้ประเพณีนี้ และบางทีก็เป็นการทดสอบความสามารถของพ่อเพลงด้วย ดังนั้น ผู้เป็นพ่อเพลงต้องเก่งมีความสามารถร้องเพลงได้จำนวนมากและต้องร้องไปได้เรื่อย ๆ เมื่อเจ้าของบ้านมอบสิ่งใดให้ไม่ว่าจะเป็น น้ำ ขนม ข้าวสาร เงิน ฯลฯ ก็ต้องให้พรของที่ได้รับมาให้ตรงตามนั้นทุก ๆ อย่างไป การร้องเพลงให้เข้ากับภาวการณ์ขณะนั้นได้เป็นสิ่งที่ดีแสดงให้เห็นความเป็นปฏิภาณกวีของพ่อเพลง

ตัวอย่างรูปแบบคำประพันธ์ของเพลงร่ายพรราชาที่มี 3 คำกลอน เช่น

รูปแบบคำประพันธ์ของเพลงร่ายพรราชา มีลักษณะเป็นคำกลอนง่าย ๆ ไม่เคร่งครัดในเรื่องจำนวนคำในแต่ละวรรค และการส่งสัมผัสแต่ละวรรคจะมีหรือไม่ก็ได้ โดยมากการส่งสัมผัสที่มักจะมิเสมอคือ คำสุดท้ายของแต่ละคำกลอนจะส่งสัมผัสกันไปเรื่อย ๆ ลักษณะคำประพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นลักษณะที่มักจะปรากฏอยู่ในเพลงพื้นบ้านทั่วไปที่เรียกกันว่าเป็นเพลงประเภท “กลอนหัวเดียว” นั่นเอง

บทเพลงร่ายพรราชาแต่ละบทเป็นเพลงที่มีขนาดสั้น จำนวนคำกลอนแต่ละบทส่วนใหญ่จะมีจำนวน 3 คำกลอนเป็นพื้น แต่จากข้อมูลที่ได้มา บางบทก็มีความยาว 4-5 คำกลอน บางบทก็มีความยาวถึง 8 คำกลอน และ 12 คำกลอนก็มี คำกลอนที่มีขนาดยาวที่สุดคือ 12 คำกลอน

8. สัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์ วันที่ 28 มิถุนายน 2425.

- กอ 2. เป็นผู้ร้องที่มีความชำนาญรองจาก กอ 1 ส่วนมากเป็นแม่เพลง
 กอ 3. เป็นผู้ร้องรับหรือร้องข้อความซ้ำ หลังจากทีกอ 1 และ กอ 2
 ร้องเพลงไปแล้ว

ขอยกตัวอย่างเพลงร้อยพรรษามา 1 บท เพื่อประกอบการอธิบายวิธีการร้องเพลง
 ดังนี้

- ประทุน^๙ก็ใหญ่กว้างเอย มีบานประตูหุ้มข้างกระไรมาปิด-เอ๋ยไว้
 โอ-ให้แม่เปิดเผือกก่อน ให้แม่ชักลิ้มต่อยกลอนลูกจะยอพระกร^๙ขึ้นกราบเอ๋ยไว้
 ช้าน้อยจะเข้าไปหาเอย แม่หลังคาเรือนทองของแม่ห้องใหญ่-เอ๋ย
- กอ 1. (ร้อง) ประทุน^๙ก็ใหญ่กว้างเอย มีบานประตูหุ้มข้างกระไรมาปิดเอ๋ยไว้
 ลูก^๙ (รับ) ตู^๙หุ้มข้างกระไรมาปิดเอ๋ยไว้
- กอ 1. (ร้อง) โอ-ให้แม่เปิดเผือกก่อน ให้แม่ชักลิ้มต่อยกลอนลูกจะยอพระกร^๙ขึ้นกราบ
 -เอ๋ยไว้
- กอ 2. (ร้อง) ช้าน้อยจะเข้าไปหาเอย แม่หลังคาเรือนทองของแม่ห้องใหญ่-เอ๋ย
 ลูก^๙ (รับ) ช้าน้อยจะไปหาเอย

ด้านเนื้อหา เพลงร้อยพรรษา แบ่งเนื้อหาได้เป็น 3 ตอน คือ

บทเพลงที่ร้องตอนที 1 เรียกว่า “เพลงเดินเพลงชม” คือเพลงที่ร้องในขณะที่ไป
 ถึงบ้าน เพื่อร้องเรียกให้เจ้าของบ้านต้อนรับมาเปิดประตูรับคณะเพลง เนื้อหาความเป็นการกล่าว
 ชมบริเวณบ้าน ตัวบ้าน ประตูบ้าน ฯลฯ

ตัวอย่างเพลงเดินเพลงชม เช่น

เดินทางพลางชมไปเอย	ชมผลไม้กระไรมาตาม-เอ๋ยทาง
โอ-พอมมาถึงบ้านแม่พุ่มของฉันเป็นพวง	มีทั้งมะม่วงและมะเอ๋ยปราง
ตามแถวหนทางมาเอย	มีทั้งต้นน้อยหน้าฝรั่งเอย
ลูกมายกเท้าก้าวไปเอย	หอมแต่ดอกไม้กระไรมาตาม-เอ๋ยทาง
โอ-ทั้งถิ่นสถานบ้านของลูกก็อยู่ไกล	ลูกมาดูเรือนของแม่ก็ใหญ่อยู่กว้าง-เอ๋ยขวาง
ลูกไม่รู้แห่งหนทางเลยเอย	มันเป็นกรอกเป็นชนเข้ามาทางเอย

๑ ตู ก็คือ ประตู แต่ในการร้องเพลงท่อนนี้จะตัดคำว่า “ประ” แล้วออกเสียงคำว่า “ตู”

บทเพลงที่ร้องตอนที่ 2 เรียกว่า “เพลงพร” คือ เพลงที่ร้องให้พรเมื่อเจ้าของบ้านให้สิ่งของเงินทองแล้ว เนื้อหาเป็นการอวยพรให้เจ้าของบ้านพบกับสิ่งที่ตั้งใจให้ ร่ำรวย มีอายุยืน ฯลฯ

ตัวอย่างเพลงพร เช่น

ข้าน้อยจะให้พรทุกอย่างก็เอย
โอ-ลูกจะขอเชิญเทวดาที่ท่านอยู่บนชั้นฟ้า
เกชะบุญของแม่ทองคำเอย

ให้แม่จกซื้อลงไว้ที่ใส่ไว้ในแผ่น-เอยทอง
ให้ลงมาโมทนาและเป่า-เอยร้อง
แม่จะได้ขึ้นวิมานบนชั้นสองเอย

ข้าน้อยจะให้พรเงินของพ่อ 100 บาทเอย
โอ-¹⁰ อี ทังความเจ็บของพ่อจะรู้ได้
ขอให้อายุของพ่อยืนกันไปนาน ๆ
ขอให้พ่อเป็นช่วงรับเหมาได้ทำกับเขาอยู่ทุกปี
พ่อจะนึกเอาเงินมากอง
ขอให้พ่อมีเงินไปฝากธนาคาร
โรคโรคาหนอย่ามีเลยเอย

ให้พ่อรุ่งเรืองโอภาสกระไรอยู่ทุกเอยปี
อี^๕ ทังความไข้ของพ่ออย่ารู้มี
ไปประมาณสักร้อยปี
สิ่งใดที่พ่อปรารถนาให้ไหลมาเทมาอยู่มากมี
พ่อจะนึกเอาทองขอให้ทองพ่อมี
เดือนหนึ่งเป็นล้านๆ ให้เขาเรียกว่าเศรษฐเอยรู้
ขอให้พ่อร่ำรวยถูกหวยตลอดเอย

บทเพลงที่ร้องตอนที่ 3 เรียกว่า “เพลงลา” คือ เพลงที่ร้องเป็นการลาเมื่อจะไปบ้านอื่นต่อไป เนื้อหาจะบอกลาและขอให้เจ้าของบ้านอยู่เย็นเป็นสุขจากกุศลที่ได้ทำ

ตัวอย่างเพลงลา เช่น

ให้พรแม่แล้วหลานแก้วต้องขอลาเอย
โอ-ลูกจะไปเจนระจาหรือว่าปราศรัย
อยู่เถิดนะแม่คนงามเอย
คำน^๕ให้รับ ลาแม่หนอไปตามเกยเอย

ลาแม่บ้านน้ำอาดาแม่ไปเรือนเอยโน่น
กับท่านผู้ใหญ่เขาที่บ้าน-เอยโน่น
ให้แม่อยู่ดีกินดีไปต่งสี่ต่งสามเอย

อยู่เถิดนะแม่หอมแก้วเอย
โอ-ขอให้แม่อยู่จำนงจดี

ลูกขอลาแม่แล้วแก้วแม่หอม-เอยทอง
ให้แม่เป็นเศรษฐีขึ้นมาต่งสองลูกจะขอลา-
แม่คลาเอยเคลื่อน
มันก็จวนเที่ยงนางกลางคืนเอย

ลาแม่ไปเรือนอื่นเอย

10 อี ก็คือคำว่าอีก แต่ผู้ร้องไม่ออกเสียงเต็มเสียง

วิเคราะห์เพลงร้อยพรรษาในแง่ที่เป็นบทเพลงแห่งศรัทธา

เมื่อพิจารณาถ้อยคำและสำนวนภาษาที่ใช้ในการร้องเพลงร้อยพรรษา จะเห็นได้ว่าผู้ร้องเลือกใช้คำและสำนวนภาษาที่แสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน ยกย่องและให้เกียรติบุคคลต่าง ๆ ในบ้านที่คณะเพลงไปร้องเพลงร้อยพรรษา เช่น มักใช้คำแทนตัวว่า “ลูก” “หลาน” และ “ข้าน้อย” เสมอ ส่วนคำที่ใช้เรียกบุคคลต่าง ๆ ในบ้านก็มักจะเรียกว่า

ลูกจะขอพระกรขึ้นกราบไหว้

ลูกมาเกรงยศฐาบรรดาศักดิ์

ลูกก็ยอเข้ามาหา ยังเกรงบุญวาสนาของแม่อยู่

ลูกไหว้ทงหนุ่มสาวเฒ่าแก่ ไหว้ทงคุณพ่อคุณแม่ที่น

ว่า

ถ้อยคำและสำนวนภาษาข้างต้นเห็นได้ว่า สามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเมตตา รักใคร่เอ็นดูเสมือนเป็นลูกหลานที่จะมาขออะไรบางอย่างจากผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่อีกเต็มใจให้เพราะเกิดศรัทธา ด้วยรู้ว่าขอแล้วนำไปทำบุญกุศลอันเป็นสิ่งดีงามที่ควรกระทำหรือสนับสนุน

ส่วนในด้านเนื้อหา ช่วงแรกของการร้องเพลงนี้ซึ่งเรียกว่า เพลงเดินเพลงขม้น ก็ทำให้ผู้ฟังเกิดความนิยมชมชอบ เพราะเนื้อร้องกล่าวถึงสิ่งที่สวยงาม เป็นการชมบ้าน

“แม่” “พ่อ” “ลุง” “ป้า” “น้า” เสมอเช่นกัน บางเพลงหากไม่เรียกในลักษณะที่นับญาติก็กล่าว ก็จะเรียกเจ้าของบ้านว่า “คุณนาย” ซึ่งเป็นคำที่สุภาพและยกย่องให้เกียรติเจ้าของบ้าน การใช้คำแทนตัวและใช้คำเรียกเจ้าของบ้านดังกล่าวล้วนแต่เป็นคำที่ทำให้เจ้าของบ้านหรือผู้ฟังเกิดความพึงพอใจ นอกจากนั้นสำนวนภาษาที่ใช้ร้องสื่อความต่าง ๆ ก็บ่งบอกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนด้วย เช่น

เรือนธรรมชาติรอบข้าง เมื่อฟังแล้วย่อมทำให้เกิดความรู้สึกถึงความเจริญหูเจริญตา ก่อให้เกิดความรู้สึกเจริญใจด้วย ประกอบกับน้ำเสียงหรือสำเนียง และทำนองที่ร้องก็มีลักษณะเนิบ ๆ ช้า ๆ เมื่อลูกคู่ร้องรับ เสียงของลูกคู่ซึ่งมีทงชายและหญิงก็ยิ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่เยือกเย็นจับใจผู้ฟังยิ่งขึ้น และเพราะว่าทำนองของเพลงร้อยพรรษามีลักษณะคล้ายเพลงสวดหรือเพลงกล่อม ทำนองเช่นนี้สามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเคลิบเคลิ้มได้ง่าย นอกจากนั้น เนื่องจากการ

ร้องเพลงร่ายพรรณษาไม่มีเครื่องดนตรีหรือการประมืมือประกอบ จึงไม่ทำให้เกิดอารมณ์ที่เร้าร้อน สนุกสนาน ตึกคัก แต่จะทำให้เกิดความสงบเยือกเย็นและความวังเวงขึ้นในจิตใจ ผู้ฟังจะต้ออกตั้งใจฟังเนื้อเพลงที่พ่อเพลงและคณะร้อง เพราะรู้โดยนัยได้ว่าสิ่งที่เขาร้องให้ฟังนั้นล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทั้งงามถ้อยคำที่ใช้ก็ล้วนแต่กล่าวในสิ่งที่เป็นมงคลไม่ทำให้จิตใจคิดฟุ้งซ่านไปเช่นการฟังเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ การใช้เสียงร้องของผู้ร้องแต่เพียงอย่างเดียวซึ่งส่วนมากพ่อเพลงแม่เพลงมีน้ำเสียงที่ไพเราะน่าฟังและเป็นการร้องที่ออกมาจากใจ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความตั้งใจและความจริงใจในการร้องเพลงไม่ทำให้ผู้ฟังเกิดความหงุดหงิด หรือคิดไปว่าการมาร้องเพลงครั้งนี้เป็นการกวนใจ และแม้เพลงนี้จะร้องในตอนกลางคืนซึ่งทำให้บุคคลในบ้านนั้น ๆ นอนหลับได้ยากขึ้น แต่เขาก็จะไม่เกิดความรำคาญหรือโกรธที่ถูกปลุกให้ตื่นด้วยเสียงร้องเพลง นอกจากนั้นเมื่อถึงตอนที่เจ้าของบ้านให้ข้าวของเงินทองแล้วผู้ร้องเพลงร่ายพรรณษาก็จะร้องเพลงพร ซึ่งเนื้อความส่วนใหญ่เป็นการกล่าวถึงสิ่งอันพึงปรารถนาและก่อให้เกิดความสุขกายสบายใจทั้งสน คนฟังก็ยินดีที่จะฟังเพลงเช่นนั้นเพราะยังมีความเชื่อกันอยู่ว่าถ้อยคำหรือวาจาของ

คนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าใครพูดอย่างไรมักก็เชื่อว่าจะต้องเป็นอย่างนั้นหรือเป็นไปตามคำพูด ดังนั้น การอวยชัยให้พรแก่ผู้ใด ไม่ว่าจะอวยพรว่าอย่างไรก็ย่อมทำให้ผู้ฟังเกิดความสุขใจ เกิดปิติ เพราะเชื่อว่าเมื่อเขากล่าววาจาที่ดีแก่เรา เราก็จะมีชีวิตที่ดีขึ้นเช่นที่กล่าวมานั้น นอกจากนั้นความปิติที่เกิดขึ้นกับผู้ฟังอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ฟังเพลงเป็นผู้ให้สิ่งของหรือเงินทองอย่างใดอย่างหนึ่งและให้ด้วยความเต็มใจ เพราะมีจิตใจที่ศรัทธาทางศาสนาอยู่แล้ว เช่นเดียวกับผู้มาร้องเพลงร่ายพรรณษาก็มีศรัทธาทางศาสนาเช่นกัน ดังนั้นเมื่อฝ่ายหนึ่งลงแรงกายแทนกำลังทรัพย์(บางครั้งก็ช่วยด้านกำลังทรัพย์ด้วย) และอีกฝ่ายหนึ่งให้กำลังทรัพย์แทนการลงแรงกาย ทั้งสองฝ่ายจึงสามารถจะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้ เมื่อต่างฝ่ายรู้เช่นนั้นแล้ว ความศรัทธาก็น่าจะมีมากขึ้นด้วย และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปอีกก็จะเห็นได้ว่า ในแง่ของผู้ให้ที่ให้ความเต็มใจนั้น โดยทั่วไปย่อมมีความสุขใจเกิดขึ้น เพราะนอกจากจะรู้ว่าสิ่งที่ให้ไปนั้นคณะเพลงจะนำไปทำนุบำรุงศาสนาให้เจริญถาวรสืบไป ความเชื่อในทางพุทธศาสนาที่ว่าทำสิ่งใดย่อมได้รับผลตอบแทนเช่นนั้นจะทำให้ผู้ให้มีความสุขยิ่งขึ้นเพราะรู้ว่าสิ่งที่ตนทำ

ไปนั้นจะมีผลมาถึงคนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง อาจจะไปรับกับเพลงพรซึ่งผู้ร้องเพลงร้อย พรรษาให้พรไว้ก็ได้ นอกจากนั้นความ ศรัทธาที่เกิดขึ้นจากการร้องเพลงนี้อาจ พิจารณาได้จากตัวพ่อเพลงแม่เพลงและคณะ ซึ่งตั้งใจเดินทางมาร้องเพลงนัยน์บ้านต่าง ๆ เพื่อจะนำข้าวของเงินทองที่ได้ไปถวายวัด หรือทำให้เกิดสาธารณประโยชน์ การกระทำของคณะเพลงเช่นนี้ แสดงให้เห็นความ กังใจจริง ความมานะพากเพียรลงแรงกาย แรงใจด้วยความเหนื่อยยากและลำบาก สิ่ง เหล่านี้ทำให้ชาวบ้านเล็งเห็นศรัทธาของ คณะผู้ร้องเพลง เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ ชาวบ้านยินดีจะมอบสิ่งของเงินทองให้ เป็น เพราะเกิดความไว้วางใจและมีความเชื่อใน จิตใจว่า ของที่มอบให้ทำบุญนั้นผู้รับไป ย่อมไม่คดโกง หากคดโกงก็จะเป็นบาปกรรม ตักตัวคนผู้นั้นตลอดไป

ส่วนการร้องเพลงตอนที่ 3 คือ เพลงลา นั้น ก็เป็นเพลงที่ทำให้เห็นมารยาทไทยที่ว่า "ไปลา มาไหว้" ซึ่งหากพิจารณาในฐานะ ของผู้เป็นเจ้าบ้านแล้ว ก็ย่อมเกิดความพึง พอใจที่บุคคลนั้น ๆ ปฏิบัติเช่นนั้น นอกจากนั้นเนื้อหาในการลามีคำบอกเล่าอย่างนุ่ม นวล และมีการให้พรอีกครั้งเป็นการทักทาย

ไว้ด้วย การกล่าวลาเช่นนี้จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ เจ้าของบ้านชื่นใจอีกครั้งหนึ่ง

การร้องเพลงร้อยพรรษาเป็นสิ่งที่ชาว บ้านถิ่นนั้นกระทำสืบทอดกันมาช้านาน นับ เป็นประเพณีที่ชาวบ้านโดยเฉพาะรุ่นที่เป็น ผู้ใหญ่มีความเข้าใจถึงจุดประสงค์ว่ามี ใช้อยู่เป็นการร้องเล่นเช่นการร้องเพลงอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีผู้มาร้องเพลงนี้ในยามตึก ดินคำคั้นเพียงไรก็จะมีใครออกมาดูคำว่า กล่าวหรือไล่ให้ไปให้พ้น ๆ เพราะเป็นที่ ทราบกันดีว่าเป็นประเพณีประการหนึ่ง อีก ประการหนึ่งก็คือ ชาวบ้านรู้ว่าสิ่งของเงิน ทองที่ได้นั้นเอาไปทำบุญ จึงอยากทำบุญ อยากได้บุญด้วย ดังปรากฏว่าชาวบ้านบาง คนต้องวิ่งตามเอาเงินหรือสิ่งของมาให้เพราะ ตื่นไม่ทันขณะที่คณะเพลงไปร้องที่บ้านตน¹¹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านมีความเต็มใจและ มีความศรัทธาที่จะร่วมทำบุญด้วย นอกจาก นี้ยังปรากฏว่า หากปีใดไม่มีคณะเพลงไป ร้องเพลงร้อยพรรษาที่หมู่บ้าน พ่อเพลง แม่เพลงที่เคยไปร้องเพลงร้อยพรรษาที่หมู่บ้านนั้นก็จะถูกต่อว่าว่า "ทำไมจึงไม่ไป คอยอยู่ ไม่ไปกันทำให้ไม่ได้ทำบุญ"¹²

เมื่อพิจารณาถึงความศรัทธาที่เกี่ยวกับการร้องเพลงร้อยพรรษา ก็เห็นได้ว่าชาว

11-12 สัมภาษณ์ ลุงชู คุณพันธ์ วันที่ 26 มิถุนายน 2525.

บ้านต่างประจักษ์กันว่าข้าวของ หรือ วัตถุ
สถานในวัดนั้น ๆ ร้อยหรือข้าวสุกเสื่อมโทรม
ลงจริง ๆ การที่เขาทำบุญกับคณะเพลงร้อย
พรรษาย่อมเป็นประโยชน์ทางศาสนาและ
สังคม กล่าวคือ ข้าวของเงินทองที่รวบรวม
ได้นั้น นอกจากมีส่วนช่วยบำรุงวัดบำรุง
ศาสนาในทางหนึ่งทางใดแล้ว ยังมีผลต่อ
สังคมหรือชุมชนอื่นอีก ดังเช่นการรวบรวม
เงินทำบุญที่ได้มาซื้อเสื่อหรือม่านถวายวัด
ชาวบ้านก็ได้ใช้ประโยชน์ด้วย นั่นคือ เสื่อ
หรือม่านที่ชาวบ้านถวายวัด ทางวัดก็นำมา
ใช้ในโอกาสที่ชาวบ้านมาร่วมทำบุญต่าง ๆ
เป็นต้น

อนึ่ง วัดและโรงเรียนมีความสัมพันธ์
อย่างใกล้ชิดมาแต่โบราณ ^{๕๕} เพราะวัดใน
สมัยก่อนเป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนด้วย ใน
ปัจจุบันแม้จะปรากฏว่า วัดและโรงเรียน
ได้แยกจากกันแล้ว แต่ก็มีโรงเรียนหลาย
โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณวัด นอกจากนั้นวัด
และโรงเรียนต่างก็เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญ
ต่อหมู่บ้าน ดังนั้นการร้องเพลงร้อยพรรษา
ในสมัยปัจจุบัน นอกจากได้เงินไปถวายวัด
แล้ว บางครั้งคณะผู้ร้องเพลงร้อยพรรษาก็
นำเอาสิ่งของเงินทองที่ได้มาไปมอบหรือนำ
เงินไปซื้ออุปกรณ์หรือสิ่งของที่โรงเรียนใน
หมู่บ้านของตนขาดแคลนด้วย ^{๕๖} ทั้งนี้เพราะ

ถือว่าเป็นการทำบุญ และทำให้เกิดประโยชน์
แก่ชุมชนหรือสังคมของตน ลูกหลานของ
เขาซึ่งต้องเข้าโรงเรียนก็จะได้รับประโยชน์
โดยตรงด้วย

การร้องเพลงร้อยพรรษานั้นเป็นสิ่งที่
กระทำมาช้านานจนกลายเป็นประเพณีที่ชาว
บ้านในท้องถิ่นนั้นรู้จักกันดี อาจกล่าวได้ว่า
การร้องเพลงร้อยพรรษามีลักษณะของการ
ไปบอกบุญ เช่นเดียวกับการทอดกฐิน ทอด
ผ้าป่า แต่ต่างกันที่วิธีการ กล่าวคือ การ
ทำบุญทอดกฐินหรือผ้าป่านั้นในปัจจุบันจะ
พิมพ์ใบบอกวัตถุประสงค์ของการทำบุญ
ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า แล้วใส่ซองมอบให้
บุคคลที่มีศรัทธาทำบุญกันต่อไป แต่การ
ร้องเพลงร้อยพรรษาจะใช้วิธีไปร้องเพลง
บอกกล่าวด้วยวาจาหรือที่เรียกว่าเป็นวิธีการ
แบบมุขปาฐะ ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นวิธีการ
สื่อสารหรือการถ่ายทอดที่เก่าแก่และเป็นวิธี
ที่กระทำต่อกันมาช้านานแล้วการบอกกล่าว
ด้วยวาจาโดยไปร้องเพลงร้อยพรรษาดังกล่าว
จึงนับว่าเป็นประเพณีเก่าแก่ประเพณีหนึ่งซึ่ง
ให้ผลดีและได้รับความสำเร็จตามจุดประสงค์
ที่คณะผู้ร้องเพลงต้องการ ทั้งนี้เพราะ
หัวหน้าคณะที่ไปร้องเพลงร้อยพรรษาเปรียบ
เสมือนเป็นเจ้าภาพของการทำบุญครั้งนั้น ๆ

เป็นผู้ไปด้วยตนเอง ความตั้งใจและความศรัทธาในการทำบุญมีมาก เพราะก่อนจะไปร้องเพลงร้อยพรรษาแต่ละปี หัวหน้าคณะมักจะตั้งจุดประสงค์ไว้ก่อนเสมอว่า ในปีนี้จะใช้สิ่งของเงินทองที่ได้มาทำอะไร เมื่อเดินทางไปร้องเพลงร้อยพรรษาจริง ๆ ก็พยายามที่จะรวบรวมเงินหรือสิ่งของให้ได้มากพอที่จะให้แก่วัด โรงเรียน หรือนำไปสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์อื่น ๆ นอกจากนั้นคณะผู้ไปร้องเพลงร้อยพรรษาส่วนใหญ่มักเป็นคนสูงอายุพอสมควร และมักเป็นพ่อเพลงแม่เพลงที่มีชื่อเสียงเป็นที่รักของชาวบ้าน เป็นผู้มั่งคั่งทางสังคมดี เพราะเป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเชื่อถือไว้วางใจ ดังนั้นวิธีการที่พวกเขาไปบอกกล่าวบุญด้วยตนเอง เช่นการร้องเพลงร้อยพรรษานี้ จึงนับว่าเป็นวิธีการที่ดีและยังใช้ได้ในสังคมปัจจุบัน แม้ในปัจจุบันการสื่อสารด้วยลายลักษณ์อักษรจะเจริญขึ้นมากแล้วก็ตาม แต่การติดต่อพบปะพูดคุยกับบุคคลที่ต้องการด้วยตนเองย่อมทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องดีขึ้นกว่าการติดต่อด้วยวิธีการส่งหนังสือแต่เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียดายว่าปัจจุบันพ่อเพลงแม่เพลงชาวพนมทวนที่สามารถร้องเพลงร้อยพรรษาได้มีเหลืออยู่เพียงไม่กี่คน และแต่ละคนต่างก็มีอายุสูงคือเกือบ 60 ปี

แล้วทั้งนั้น การที่มีผู้สามารถร้องเพลงนี้ได้ น้อยลง มิใช่เป็นเพราะคนเสื่อมความนิยมในการทำบุญ แต่น่าจะเป็นเพราะขาดพ่อเพลงแม่เพลงหรือคนที่จะสามารถร้องเพลงนี้ได้มากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากพ่อเพลงแม่เพลงได้เสียชีวิตกันไปมาก ผู้ที่มีชีวิตอยู่ก็มีอายุมากเกินกว่าจะเดินทางตระเวนไปร้องได้ และการที่หาผู้สืบทอดรุ่นใหม่ได้ยากก็น่าจะเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้คนรุ่นใหม่ขาดความสนใจ และไม่เห็นคุณค่าหรือความสำคัญเท่าที่ควร ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงว่า หากไม่มีผู้ใดสืบทอดการร้องเพลงร้อยพรรษานี้ไว้ได้ เราก็จะต้องสูญเสียวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีคุณค่าสูงไปอย่างน่าเสียดาย ลงซู คุณพันธ์ พ่อเพลงร้อยพรรษามีความวิตกว่าจะหาผู้สืบทอดการร้องเพลงร้อยพรรษานี้ได้ยาก

‘ผมกลัวจะสูญไปจริง ๆ น่าเสียดาย จะเอายังไงก็รีบ ๆ ทำ ๆ เสีย บ๊ยะผมจึงพยายามไปร้องเพลงร้อยพรรษาตามโรงเรียนต่าง ๆ เพราะอยากเผยแพร่ให้นักเรียนนักศึกษาและอาจารย์ได้รู้ เด็กๆ ไม่ค่อยรู้จักว่าเพลงนี้เป็นยังไง ผมเป็นห่วงจริง ๆ และไม่อยากจะเรียกเพลงนี้ว่าเพลงขอทานเลย แต่เป็นเพลงพื้นบ้านของอำเภอพนมทวนจริง ๆ เพลงนี้จะเอา

ไปร้องผิดฤดูกาลไม่ได้เพราะจะผิดวัตถุประสงค์ เพลงนี้ร้องได้ในช่วงใดก็ออกพรรษาหรือห่างออกจากพรรษาไปเล็กน้อย ถ้าใครเอาไปร้องผิดฤดูกาล ก็ไม่ควรทำบุญให้ และถ้าใครเอาไปร้องเพลงขอทานก็ควรเตือนกัน ผมไม่มีสิทธิ์อะไรจะไปห้ามเขาได้ แต่ถ้าเขาไปทำอย่างนั้น ผมเกรงเพลงนี้จะเสื่อมทำให้เสียวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ต้งามไป ผมเป็นห่วงจริง ๆ”¹³

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดจะเห็นได้ว่าวิธีการไปร้องเพลงร้อยพรรษานั้นมิใช่เป็นวิธีการแบบขอทานหรือเพลงร้อยพรรษาเป็นเพลงขอทานแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะการไปร้องเพลงร้อยพรรษาเป็นวิธีการบอกบุญอีกแบบหนึ่งซึ่งคล้ายกับการทำบุญทอดกฐิน

ทอดผ้าป่า สิ่งของเงินทองที่ได้จากการร้องเพลงร้อยพรรษามีได้เป็นผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้ไปร้อง คณะผู้ร้องเป็นเสมือนตัวแทนที่นำปัจจัยเหล่านั้นมาทำให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เพลงร้อยพรรษาจึงเป็นบทเพลงที่มีบทบาทสำคัญในทางสังคมของชุมชนนั้น ๆ ในแง่ที่ช่วยจรรโลงวัฒนธรรมทางศาสนา และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ เพลงร้อยพรรษาเป็นบทเพลงที่มีคุณค่าเพราะเป็นผลิตผลทางปัญญาที่เกิดจากแรงศรัทธา อุทิศแรงกายแรงใจของมนุษย์ซึ่งเชื่อในเรื่องกุศลผลบุญอันมีผลต่อเนื่องไปถึงการทำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมหรือสังคมของตน คุณค่าของบทเพลงนี้จึงมีสูงเกินกว่าจะประมาณได้ เพลงร้อยพรรษาจึงเป็นบทเพลงแห่งศรัทธาอย่างแท้จริง

ดร.ชนีวารสารการแพทย์ไทย เล่ม 1 : จดหมายเหตุทางแพทย์ของแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2461-2520

ส่งข้อได้ทงกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลศิริราช

ถนนพราณนก ก.ท. 10700

ภาพยนตร์

ประวัติลุงชู่ คุณพันธ์ พ่อเพลงร้อยพรรษาคำบลพนมทวน

ลุงชู่ คุณพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2467 บิดาชื่อนิ่ง มารดาชื่อน้อย ลุงชู่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เมื่ออายุเข้าเกณฑ์ทหารแล้วได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาได้บวชเรียนจนได้นักธรรมตรี

ลุงชู่เคยรับราชการเป็นตำรวจ แต่ต่อมาลาออก ปัจจุบันรับราชการเป็นภารโรงอยู่ที่โรงเรียนวัดบ้านทวน คำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

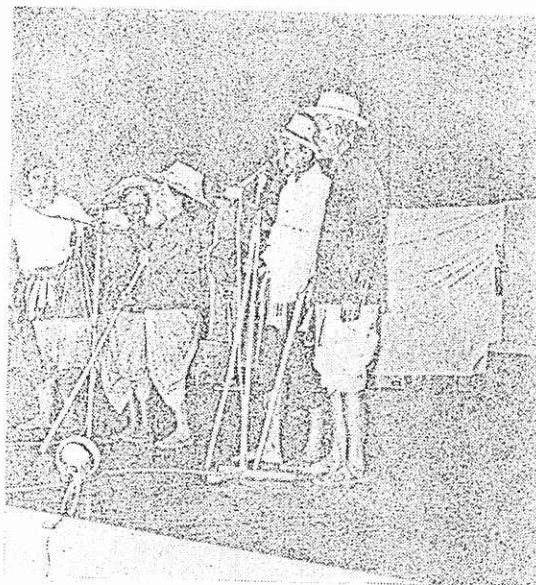
ลุงชู่เป็นเพลงมาตั้งแต่เด็ก ปู่และพ่อเป็นเพลงร้อยพรรษา ลุงชู่จึงมีโอกาสติดตามไปกับคณะเพลงด้วยเสมอ ลุงชู่เล่นกลองยาวได้และเป็นเพลงหลายเพลง เช่นเพลง

ร้อยพรรษา เพลงเหย่ย เพลงยาวหรือเพลงอีแซว เพลงรำโทน เพลงพวงมาลัยเร็ว เพลงจากหรือเพลงที่ร้องในเวลาเกี่ยวข้าว เพลงประกอบการเล่นเข้าผีเชิญผี และเพลงประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

ลุงชู่แต่งงานเมื่ออายุ 25 ปี กับบ้ำทองเลื่อน วงศ์น้อย ซึ่งเป็นผู้ชื่นชอบเพลงเหมือนกัน ปัจจุบันบ้ำทองเลื่อนก็เป็นแม่เพลงคนสำคัญของคำบลพนมทวนด้วย

ลุงชู่มีบุตรทั้งสิ้นรวม 8 คน แต่ถึงแก่กรรมแล้ว 3 คน

ปัจจุบันลุงชู่ คุณพันธ์ พักอยู่บ้านเลขที่ 77 หมู่ 2 คำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ลุงชู่ คุณพันธ์ และคณะเพลง

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท พรเกษมโลหะกิจ จำกัด

382-388 จุฬาลงกรณ์ 18 ถนนบรรทัดทอง

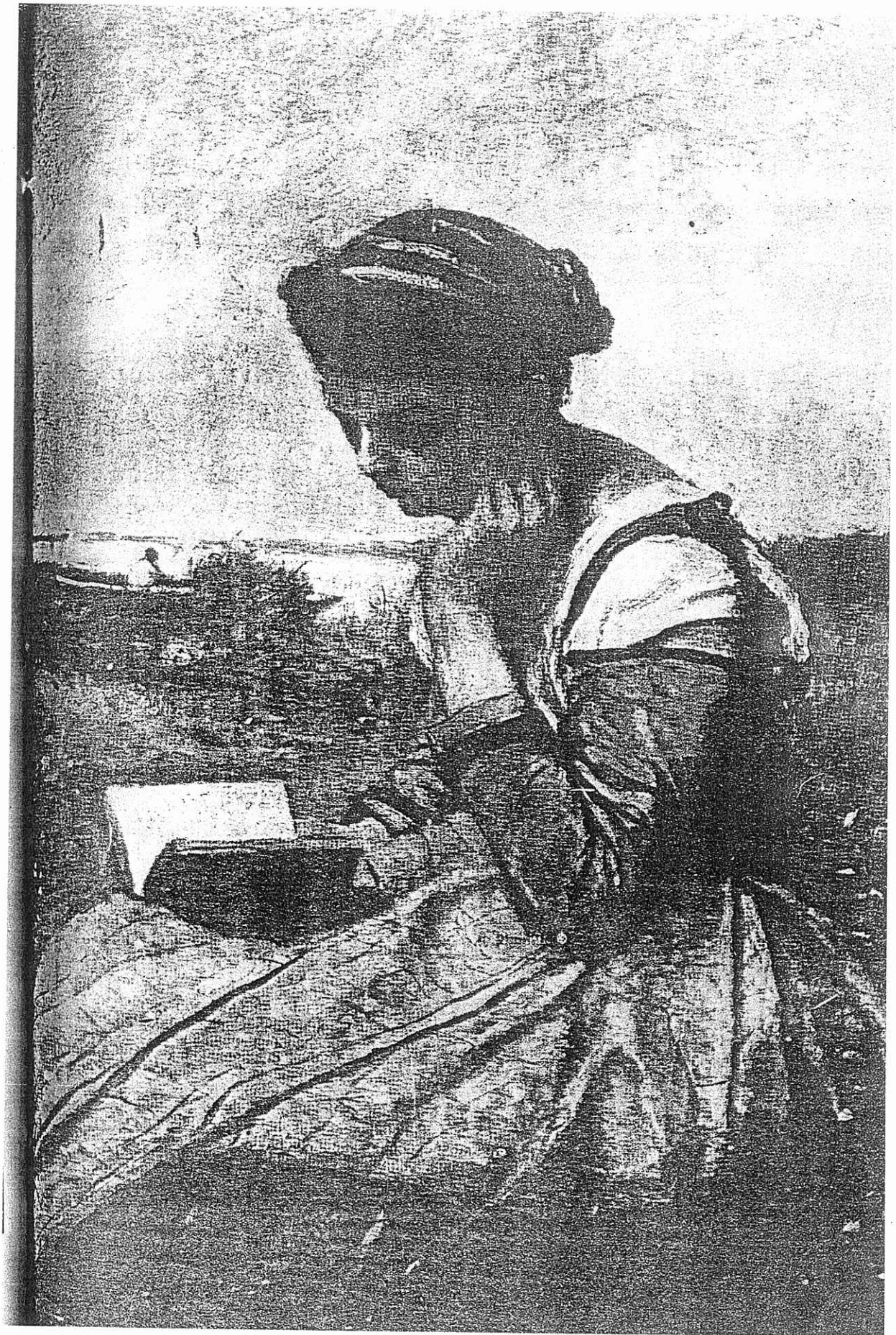
.....ตรงข้ามธนาคารกรุงไทย กรุงเทพฯ ฯ

โทร. 2140115, 2144026, 2144346 และ 2144953

จำหน่ายเหล็กเส้น เหล็กฉาก เหล็กแบน เหล็กแผ่น

เหล็กทรงน้ำ เหล็กเพลลา ขาว-ดำ

และเครื่องอุปกรณ์ก่อสร้างต่าง ๆ

"หญิงอ่านหนังสือ"

ทอง บาดิสต์ กามิลล์ โกลิโอ

บทความปริทัศน์
